

молоді, що починає трудову діяльність із низьким рівнем освіти і не має бажання продовжувати навчання; орієнтація багатьох ланок освіти на "потокowe" відтворення робітників, службовців і спеціалістів без урахування вимог споживачів; непідготовленість кадрів вищої, професійної і середньої школи до роботи в нових умовах; відставання матеріально-технічної бази всіх рівнів від нормативних вимог; зниження інтелектуального рівня аспірантського корпусу - майбутнього української науки, відтік обдарованих юнаків і дівчат із багатьох ВНЗ і з країни. Молоде покоління здебільшого виявилось без надійних соціальних орієнтирів. Соціальна незахищеність, нестача уваги суспільства визначає цю соціальну групу як дестабілізуючу суспільну силу, а в цей же час на молоді лежить відповідальність за майбутнє країни. Вирішення цих проблем потребує розроблення і втілення у соціальну практику державної молодіжної політики, яка повинна бути зорієнтована на створення нової системи професійної підготовки молоді з урахуванням тенденцій сучасного соціально-економічного буття, потреб ринку праці, подолання відчуження молоді від політичних та суспільних процесів. Державна молодіжна політика - це діяльність держави зі створення соціально-економічних, правових, організаційних умов і гарантій для соціального становлення і розвитку молодих громадян, найбільше повної реалізації творчого потенціалу молоді в інтересах суспільства. Але на рубежі ХХ-ХХІ ст. ефективній молодіжній політиці стали на заваді: дефіцит соціально-економічних ресурсів, які б могли бути використані для вирішення молодіжних проблем; зниження життєвого рівня молоді, що спричиняє песимізм, соціальну апатію; невідповідність рівня професійної підготовки молоді реальним потребам суспільства; слабка консолідованість молодіжного руху.

З.А. Сивогракова

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ ДОРΟΣЛИХ

Бурхливий розвиток технологій, інформатизації, пришвидшення процесу старіння знань визначають той факт, що продовження освіти дорослими людьми стало необхідністю нашого часу. Розуміння психологічних особливостей зрілої особистості, урахування їх у змістових і методичних аспектах педагогічного процесу є необхідною умовою ефективності безперервної освіти. Серед методів, які добре себе зарекомендували в тому числі і в роботі з дорослою аудиторією у межах курсів підвищення кваліфікації ННППК, можна назвати деякі сучасні інтерактивні психолого-педагогічні технології.

Дослідження свідчать про високий потенціал щодо навчання у дорослих, у якому провідну роль відіграють процеси не стільки функціонального розвитку інтелекту, скільки якісної перебудови концептуально-особистісного змісту: динаміки смислових утворень особистості, ціннісних орієнтацій, поглядів, переконань, категоріальної будови мислення. Мотивація до навчання дорослих людей, ефективність його результатів великою мірою зумовлені: можливістю реалізувати себе у системі соціально-трудова відносин, що визначають статус особистості; реалізацією позиції активного суб'єкта діяльності і стосунків; життєвим і професійним досвідом людини.

Зазначені фактори визначають актуальність проблемного підходу в освітньому процесі, апеляції до самостійності тих, хто навчається, залучення їх до активної співучасті, широкого використання матеріалу, зміст якого безпосередньо пов'язаний з актуальним для учасників практичним досвідом: суспільним, професійним, сімейним. Цим вимогам якнайбільше відповідають інноваційні психолого-педагогічні методи, серед яких, зокрема, інтерактивні методи навчання, оскільки в їхній основі - принципи діалогічності (навіть, полілогічності), активності, рівності. Проблемний підхід до навчання реалізується через такі форми та методи, як аналіз практичних ситуацій, групові дискусії, мозкові штурми, робота в групах, рефлексивні обговорення та ін. Можливість спілкування і взаємодії дозволяють зрілій особистості об'єктивувати набуті у власному досвіді ідеї і методи, зіставити їх з підходами інших, напрацювати необхідні навички, збагатити або перебудувати деякі аспекти індивідуального досвіду.

Підходи, покладені в основу інтерактивних методів, зокрема принцип діалогізму, відкривають певні можливості для змін і традиційних форм роботи – лекції, семінару. Використання проблематизації, звернення до практичного досвіду слухачів, включення його в зміст лекційного матеріалу, представлення декількох можливих підходів розуміння одних і тих самих явищ, використання елементів дискусії, обговорення, виконання практичних завдань та ін., дають змогу зробити лекцію та семінар більш відповідними психологічним особливостям дорослої аудиторії.

В.О. Лебедєв

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТИ В ІНФОРМАЦІЙНУ ЕПОХУ

Унаслідок процесу глобалізації, який охопив усю земну кулю, і небаченого розвитку засобів масових комунікацій різні частини світу тепер пов'язані набагато тісніше, ніж у будь-яку з попередніх історичних епох. Відповідно до думки дослідників нині відбувається гібридизація культури, тобто здійснюється досить складна констеляція культурних феноменів з локального і глобального культурних процесів.